

Informācijas sabiedrības padomes protokols

Rīgā

2015.gada 27.augustā

Nr.2

Sēdi vada

Ministru prezidente, padomes vadītāja Laimdota Straujuma

Sēdē piedalās

Padomes locekļi:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Kaspars Gerhards

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretāra vietnieks IKT jautājumos

Arnis Daugulis

Tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs

Ekonomikas ministrijas pilnvarotais pārstāvis Raimonds Finogejevs

Satiksmes ministrijas pilnvarotais pārstāvis Edmunds Bejskis

Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis Guntars Krasovskis

Lielo pilsētu asociācijas pārstāvis Māris Kučinskis

Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācijas pārstāvis Edijs Tanons

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāve Baiba Apine

Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācijas pārstāvis Signe Bāliņa

Latvijas darba devēju konfederācijas pārstāve Māra Jākobsone

UNESCO pārstāvis Andris Vilks

Latvijas universitātes pārstāvis Mārtiņš Pūriņš

Rīgas tehniskās universitātes pārstāvis Uldis Sukovskis

Ministru kabineta locekļi:

Veselības ministrs Guntis Belēvičs

Labklājības ministrs Uldis Augulis

Uzaicinātie:

Ārlietu ministrijas pilnvarotais pārstāvis, vēstnieks Jānis Kārklīņš

Iekšlietu ministrijas Informācijas centra pārstāvji Juris Melderis, Pjotrs Dorogovs

Ģenerālprokuratūras pārstāvis Viktors Ruselevičs, Alēns Mickēvičs

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvis Uldis Apsītis

Latvijas valsts radio un televīzijas centra pārstāvis Jānis Bokta

Sanāksmes dalībnieki:

Ministru prezidentes padomnieks Normunds Bergs

Tieslietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks Ingus Kalniņš

Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Evika Siliņa

Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs A.Panteļejevs

Labklājības ministrijas parlamentārā sekretāre I.Jaunzeme

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas galvenais informācijas sistēmu arhitekts

Lauris Linabergs

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Elektroniskās pārvaldes departamenta direktors Uģis Bisenieks

LTRK pārstāvis Aldis Gulbis

Sēdi protokolē:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāve Lelda Kalniņa

1.

Latvijas kā ES dalībvalsts nostājas WSIS (World Summit on Information Society – Pasaules informācijas sabiedrības samits) pārskata procesā aktualizācija (Ārlietu ministrija)

J.Kārklīnš – informē par gaidāmo ANO ģenerālās asamblejas Augsta līmeņa WSIS desmitgades pārskata procesa noslēguma sanākumi, kurā Latvija būtu jāpārstāv ar reprezentatīvu delegāciju, kā arī aicina iecelt pēc iespējas augstāka līmeņa Latvijas delegācijas vadītāju. (Ārlietu ministrijas sagatavotais informatīvais materiāls 1.pielikumā)

Padomes lēmums:

1.1. Izvirzīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Kasparu Gerhardu par delegācijas vadītāju dalībai ANO Ģenerālās asamblejas Augsta līmeņa WSIS pārskata noslēguma sanāsmē š.g. 15. un 16.decembrī Ņujorkā, ASV.

2.

Par IKT ERAF projektu portfeli

A.Daugulis informē, ka šajā sēdē VARAM iepazīstinās Padomes locekļus ar ERAF projektu portfeļa mugurkaula risinājumiem - E-adrese, Vienotā datu telpa un Loģiski vienotais datu centrs, kā arī leM un TM pārstāvji prezentēs E-lietas programmu.

L.Straujuma – ierosina projektu sarakstu ar visu ministriju vajadzībām skatīt ar ministriem atsevišķā sanāsmē.

U.Augulis – šobrīd kaut kāda daļa projektu jau ir izskatīti un kaut kāds finansējums jau ir rezervēts.

K.Gerhards - precizē, ka jau ir atbalstīti 3 mugurkaula projekti – Nodokļu informācijas pakalpojumu un Fizisko personu datu pakalpojumu modernizācijas projekti, kā arī Arhitektūras pārvaldības sistēmas projekts. Priekšlikums ir 2 nedēļu laikā veikt konsultācijas ar visām ministrijām, 17.septembrī Koalīcijas partneru fondu darba grupas sanāsmē vēlreiz atgriezties ar projektu sarakstu un tad to skatīt Informācijas sabiedrības padomē pēc būtības. Arī šodien piedāvājam pēc būtības izskatīt darba kārtībā iekļautos projektus. VARAM uzdevums ir arī panākt, lai MK noteikumi¹ tiktu pieņemti, šobrīd tie ir izsludināti Valsts sekretāru sanāsmē un ir saskaņošanas procesā. Ja parādīsies jautājumi vai priekšlikumi par jauniem kritērijiem, tad esam gatavi tos izskatīt. 2017.gadā tiks veikta analīze par projektu progresu, tad arī varēs tikt pārskatīta projektu tālākā virzība.

L.Straujuma – pagaidām starp ministrijām nevar panākt vienošanos par prioritāri realizējamiem projektiem.

¹ MK noteikumu projekts „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1.pasākuma „Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” īstenošanas noteikumi”

2.1. Oficiālā elektroniskā adrese

Ziņo U.Bisenieks (prezentācija/ziņojums 2.pielikumā)

Viedokļi:

N.Bergs – aicina projektu neatbalstīt, jo uzskata, ka projekts ir ambiciozs, tā ir unikāla e-pastu servisu sistēmas radīšana, dārgs projekts, kas iestiepsies uz daudziem gadiem. Ierosina vienkāršāku risinājumu – iedzīvotājiem deklarēt savu e-pastu portālā Latvija.lv. Uzņēmējiem jau ir esošā VID sistēma, tikai tā nedod notifikāciju uz āru. E-adreses piedāvātais risinājums piemērots slepenām lietām.

A.Daugulis – lai pamatotu e-adreses projekta nepieciešamību pietiek ar tām lietām, kas tikko tika nosauktas - VID, veselības, tiesu informācija un jebkura informācija, kas satur personu datus. Nav izslēgtas vieglākas formas komunikācijas, kas ir papildinošas, bet kodols tam ir oficiālā elektroniskā adrese. Valsts oficiālu komunikāciju nevar balstīt uz vienkāršu e-pastu, kas ir nedroša vide.

A.Vilks - uzsver ilgtermiņa datu saglabāšanas nozīmi, kā arī to, ka tā nav tikai arhīvu atbildība, bet arī institucionāla.

U.Bisenieks - aicina paskatīties uz citu valstu pieredzi, Latvija nav unikāla ar šo risinājumu – Dānija, Zviedrija, Austrija ir izvēlējušies e-kontu pieeju, savukārt Igaunija, kas sākotnēji gāja e-pastu deklarācijas ceļu, šobrīd atzīst, ka tā nebija veiksmīga ideja.

S.Šķiltere – ierosina noteikt, ka visām juridiskām personām UR ir jādeklarē savi e-pasti, lai nodrošinātu sasniedzamību. VID norādītās e-pastu adreses citiem nav pieejamas. Fiziskās personas var deklarēt portālā Latvija.lv.

L.Linabergs – kā viena no tehniskā risinājuma iespējām ir veidot ar VID vienotu risinājumu. Tieši šī iemesla dēļ VID projekts ir pirmajā kārtā, kopā ar pirmajiem trijiem, lai var reizē projektēt un nonākt pie risinājuma, ka EDS adrese un oficiālā elektroniskā adrese ir viena un tā pati lieta un nav divu paralēlu risinājumu.

S.Bāliņa – VID ir daudz kas izdarīts šajā jomā un jautājums ir kā novērst dublēšanos.

A.Gulbis – LTRK ir notikušas diskusijas par oficiālo e-adresi. Tas ir kritisks un prioritārs jautājums, kas ātrāk jārisina. Sagaidām, ka valsts ne tikai izsūtīs informāciju, bet to arī glabās, arī svarīgi nodrošināt, lai ir redzami arī citu institūciju sūtījumi. LTRK atbalsta šo projektu.

U.Augulis – jautā cik šāds projekts maksā, 8 mlj.? Kas no iepriekšējā perioda investīcijām ir izdarīts un par kādu summu?

A.Daugulis – iepriekšējā periodā nav investēts šāda risinājuma attīstībā. 8 mlj. summa ir paredzēta visai Publisko pakalpojumu platformas attīstībai, e-adrese tajā ir tikai viens neliels projekta elements. Summa, kas paredzēta e-adreses risinājumam ir noteikta valdības apstiprinātajā e-adreses koncepcijā.

E.Tanons – LATA atbalsta projekta īstenošanu.

U.Sukovskis – RTU atbalsta projektu. Vēlas, lai projektiem tiktu veikta *Cost Benefit* analīze.

B.Apine – LTRK atbalsta projektu, aicina izmantot jau izveidotos risinājumus, VID pieredzi. Galvenais lai tas neradītu papildus administratīvo slogu uzņēmējiem.

M.Pūriņš – LU līdzīgu sistēmu ir ieviesusi jau 10 gadus. Ar šo projektu valsts atrisinās dokumentu piegādi, kas ir būtiski kaut vai piemēram nekustamā īpašuma nodokļa paziņojumu

saņemšanai. Jādomā kā pilsoņus motivēt regulāri lietot oficiālo e-adresi. Par e-pastu adresēm - LU novērojums, ka gada laikā vismaz 10% e-pastu adrešu ir nelietošanas vai tiek nomainītas.

L.Straujuma – jārisina jautājums ar VID e-adresēm. Kopumā oficiālās e-adreses ideja ir laba, tā jāattīsta uz jau ieviesto risinājumu bāzes.

A.Daugulis – jau iepriekšējā padomes sēdē tika lemts, ka pirmajā kārtā paredzēts e-adreses risinājumu projektēt kopā ar VID, kas ļaus mums saredzēt vai nerodas funkcionalitātes dublēšanās. VARAM aņņemas informēt padomi par projektējuma rezultātiem, lai novērtētu risinājumu.

U.Apsītis – komentē, ka PMLP pārsūta milzīgu skaitu ierakstītu vēstuļu citu iestāžu uzdevumā, jo nav tiesību izpaust adreses. Uzskata, ka ilgtermiņā risinājums, kas paredz iedzīvotājiem vienkārši deklarēt savus privātos e-pastus nav dzīvotspējīgs.

J.Bokta – LVRTC atbalsta e-adreses projektu. Ja netiks izveidota šī drošā e-adreses sistēma valsts sevi nevarēs pārvaldīt. Piedāvā izvērtēt iespēju ieviest e-adreses risinājumu bez papildus finansējuma piesaistes, veidojot to kopā ar e-parakstu, bet tam nepieciešama normatīvās bāzes sakārtošana.

N.Bergs aicina jau tagad veikt darbības, lai uzsāktu lietot deklarētu e-pastu kā līdzekli valsts saziņai ar personām un pēc tam strādāt ar e-adreses risinājumu. Jāsakārto normatīvie akti tā, lai katra valsts iestāde vispirms apskatās un pārbauda portālā Latvija.lv reģistrēto e-pasta adresi un to arī izmanto komunikācijai.

L.Straujuma rezumē – jāsāk ar normatīvo aktu sakārtošanu, lai e-adresi varētu deklarēt gan uzņēmēji gan iedzīvotāji. Jāuzprojektē e-adreses risinājums un tad tas jāprezentē IS padomē.

A.Daugulis piebilst, ka PMLP šobrīd virza Elektroniskās adreses likumprojektu, kurā jau tiek apzinātas jomas, kuras nepieciešams sakārtot.

Padomes lēmums:

- 2.1. Atbalstīt ideju par oficiālās e-adreses ieviešanu.
- 2.2. Uzdot VARAM izvērtēt juridiskos aspektus, kas skar e-adreses jautājumus.
- 2.3. E-adreses projektējuma rezultātus prezentēt Informācijas sabiedrības padomē.

K.Gerhards - laika trūkuma dēļ ierosina turpināt ar E-lietas programmas prezentāciju.

3.

E-lietas programma. Izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide

Dz.Rasnačs – pirms prezentācijas vēlas uzsvērt, ka e-lietas programma un prezentācija ir aizstāvēta valdībā, arī Iekšlietu, Aizsardzības un Juridiskās komisijas sēdēs Saeimā. Ņemot vērā ierobežoto finansējumu, piekrīt finansējuma apjoma samazinājumam, bet projektu nepieciešams īstenot.

Ziņo **J.Melderis** (ziņojums/prezentācija 3.pielikumā)

Viedokli:

E.Siliņa - izsaka atbalstu un uzsver ieguvumus realizējot projektus un izveidojot vienotu e-vidi izmeklēšanas un tiesvedības procesiem.

Dz.Rasnačs – Igaunijā ieviešot šādu sistēmu tika dota izvēle lietot e-vidi, vai izmantot papīra formu un tas radīja situāciju, ka daudzi neapguva e-vides lietošanu. Līdz ar to Latvijā jādomā par daļēji piespiedu mehānismu, kas veicinātu e-vides apgūšanu, būs nepieciešama nopietna apmācība.

I.Kalniņš – līdz šim prokuratūra, policija un tiesas ir attīstījuši savas individuālās IT sistēmas un mēģinājuši tās elektronizēt, ar šo projektu visi strādās vienotā sistēmā, kas būtiski uzlabos darba efektivitāti. Saprotam, ka visa programma ir dārga, tādēļ vēlamies sākt ar pirmo etapu.

A.Mickevičs – pievienojas atbalstam un uzsver, ka ieviešot projektus tiks vairāk izmantots HD Video iekārtas pierādījumu nostiprināšanā, samazinot to iegūšanas laiku un palielinot to ticamību. Tiks uzlabota prokuroru uzraudzība, kā arī vienlaicīga iespēja visiem iesaistītajiem strādāt ar lietas materiāliem ievērojami saīsina izmeklēšanas laiku. Prokuratūras informatīvie materiāli būs pieejami portālā Latvija.lv.

A.Pantejevs - projektu izstrādē aicina iesaistīt visaugstākās kvalifikācijas kibernetikas speciālistus, konsultēties ar CERT.

A.Ameriks – jautā vai projektos plānots iesaistīt pašvaldības, Būvvaldi.

J.Melderis - atbild, ka tiks attīstītas gan krimināllietu, gan administratīvo pārkāpumu informatīvās sistēmas un ir iesaistītas vairāk kā 150 iestādes. Jau šobrīd pašvaldības piedalās soda reģistru veidošanā un ir plānots to veidot ar elektronisko dokumentu apriti. Arī pašvaldības policija paliks šajā reģistrā un veiks datu apstrādi. Visus administratīvā pārkāpuma lēmumus jāsniedz sodu reģistrā, arī Būvvaldei.

E.Tanons – LATA idejiski atbalsta E-lietas programmu. Nav skaidrības par finansējuma apjomu un sadalījumu šiem projektiem.

U.Sukovskis – uzskata, ka E-lietas programma skatāma kopā ar VARAM prezentāciju par loģiski vienotiem datu centriem, kas atbildētu uz jautājumu vai vajadzīga jauna infrastruktūra šajā projektā un finansējums tam nebūtu jāskaita kopā.

J.Melderis – informē par projektu sadalījumu un to, ka ir divi infrastruktūras projekti, kas paredz tīklu izveidi un datortehnikas iegādi un piegādi.

A.Daugulis – uzsver, ka padomes locekļiem izsūtītājā materiālā par projektu un ERAF finansējuma sadalījumu e-lietas programmai, līdz ar to kopējā projektu portfeli nav iekļauti projekti "IeM padotības iestāžu vienotā telekomunikāciju tīkla modernizācija" un "Mākoņskaitļošanas tehnoloģiju un termināla staciju datoru ieviešana IeM padotības iestādēs", tiem iespējams ir jāmeklē citi finansējuma avoti.

B.Apine – jau iepriekšējā ES fondu plānošanas periodā tika realizēti risinājumi un to ietvaros tika rekomendētas izmaiņas normatīvajos aktos, kas skar procesu optimizāciju. Vai projektos piedāvātie risinājumi joprojām atdursies pret likumdošanas nepieciešamajām izmaiņām, piemēram par atbilžu periodu saīsinājumiem?

Dz.Rasnačs – uzsver, ka likumdošanas jomā vēl daudz darāmā, īpaši kriminālprocesa joma. Bet te ir jautājums arī par papīru kalnu mazināšanu.

I.Kalniņš – ir apzināti normatīvie akti, kuri jāgroza, lai nodrošinātu tikai elektronisku dokumentu apriti. Būs nepieciešams arī pārejas periods, kad abas sistēmas darbosies.

U.Sukovskis – komentē prezentācijā minēto, ka papīra procesi tiks pārnesti elektroniski un uzsver nepieciešamību procesus ne tikai pārnest ar visiem defektiem, bet arī pārskatīt un optimizēt.

N.Bergs – uzsver iepriekšējā sēdē nolemto par projektu apjoma un laika ierobežojumiem, jautājot vai kopējais finansējums nav mākslīgi sadalīts mazos projektos? Ierosina sākt ar kāda neliela posma izstrādi, pārliecināties vai tas strādā un tikai tad turpināt.

Dz.Rasnačs – tiesu darba modernizācija notiek jau ilgu gadus, visās tiesās ir videokonferenču iespējas, tradicionālie rakstiskie protokoli ir aizstāti ar audio. Esam vieni no ES līderiem šajā jomā. Procesu tiek modernizēti nepārtraukti, Tieslietu padome atbalsta programmas ieviešanu.

A.Gulbis – uzskata, ka šī ir nozīmīga programma publiskajā pārvaldē, skar publiskās pārvaldes procesu sakārtošanu, kā arī ietekmē starptautisko mērījumus "Doing business". Apsveicama ir pārresoru sadarbība un viennozīmīgi notiks arī izmaiņas procesos. Kopumā LTRK atbalsta.

I.Jaunzeme – aicina visu projektu finansējuma apjomus skatīt Koalīcijas darba grupas sanāsmē pēc 2 nedēļām, jo arī LM atbildības jomā ir pārliecinošas projektu prezentācijas.

S.Bāliņa – atbalsta ideju par procesu sakārtošanu, jo ilgie tiesvedības procesi noteikti ir jāuzlabo. Pieejamais ERAF finansējums ir ierobežots, tādēļ iespējams var domāt par citu finansējuma avotu piesaisti e-lietas programmai.

L.Straujuma – rezumē, ka e-lietas programmas ideja un sistēma kopumā ir atbalstāma. Finansējums jāskata atsevišķi.

Padomes lēmums:

3.1. Atbalstīt E-lietas - izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveides programmas ideju.

Informācijas sabiedrības padomes vadītāja

L.Straujuma

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Informācijas sabiedrības padomes sekretāre
Lelda Kalniņa
lelda.kalnina@varam.gov.lv
66016576

I. Skrodēle
16.02.2011